

Temat: Od rycerstwa do szlachty. Przywileje szlacheckie. Sejm walny. Podsumowanie wiadomości z działu VIII.

Na dzisiejszej lekcji dowiesz się o przywilejach szlacheckich które władcy naszego kraju nadawali szlachcie – potomkom dawnych rycerzy w zamian za korzyści dla władcy. Oraz dowiesz się co to był sejm walny, kto wchodził w jego skład, czym się sejm zajmował.

Szlachta otrzymywała od kolejnych władców przywileje poczynając od Ludwika Węgierskiego a skończywszy na Aleksandrze Jagiellończyku.

Rycerz do walki zakładał zbroje, natomiast potomek rycerza szlachcic zakładał na co dzień strój szlachecki: długą suknię zwaną żupanem, spodnie, płaszcz z rozciętymi rękawami zwany kontuszem, szeroki pas, oraz szablę, wysokie buty.

Korzyści nadawania poszczególnych przywilejów dla władców i szlachty.

Ludwik Węgierski- nadał szlachcie w roku 1374- **przywilej koszycki** - król obniżył szlachcie podatki, Przystał że nie będzie nakładał nowych podatków bez zgody rycerstwa, pokryje koszty służby rycerzy za granicami kraju, wykupi pojmanych rycerzy z niewoli, wszystkie urzędy będą obejmować tylko Polacy.

Natomiast korzyść dla króla-**zgoda szlachty aby jego córka mogła dziedziczyć tron Polski.**

Władysław Jagiełło nadał szlachcie dwa przywileje : czerwiński w roku 1423 oraz **jedlnieński- krakowski w roku 1430 i 1433** gdzie szlachta uzyskała dalsze przywileje za wyrażenie zgody na udział w wojnie z Krzyżakami i objęcie tronu przez syna Władysława Jagiełły. Król nie mógł bez wyroku sądu aresztować szlachcica, pozbawić go majątku. Natomiast wyższe stanowiska kościelne mogą pełnić przedstawiciele rodzin szlacheckich.

Król Kazimierz Jagiellończyk w zamian za zgodę na udział szlachty w wojnie 13-letniej z Krzyżakami nadał szlachcie przywilej; **cerkwico- nieszawski w roku 1454** gdzie potwierdził poprzednio nadane przywileje, oraz zgodził się że nie ustanowi nowych praw, i nie zwoła wojska bez zgody szlachty.

Król Jan I Olbracht nadał szlachcie przywilej piotrkowski w roku 1496 w zamian za zgodę szlachty na udział w wyprawie do Mołdawii w którym stwierdził że tylko szlachta może sprawować urzędy państwowe, oraz jest zwolniona z opłat za przewóz towarów.

Bardzo ważnym przywilejem było prawo „Nihil novi” z 1505 roku –prawo to oznaczało że król bez zgody szlachty nie mógł wydać żadnego nowego prawa. Przywilej ten został nadany w czasie panowania króla **Aleksandra Jagiellończyka.**

Od roku 1493 król podejmował najważniejsze decyzje w państwie razem z senatorami i posłami w czasie obrad sejmu walnego.

W skład sejmu walnego wchodził : król , senat –najważniejsi urzędnicy w królestwie , oraz sejm- składający się z przedstawicieli szlachty.

Podsumowując wiadomości z działu VIII można stwierdzić że za panowania ostatnich Piastów , także Jagiellonów Polska stawała się krajem liczącym się w Europie.

Na koniec chciałbym życzyć wszystkim uczniom i uczennicom wspaniałych wakacji!